

**„Kora gyermekkori intervenció területén pedagógus szakvizsgára felkészítő”
szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei**

1. **A szakirányú továbbképzés megnevezése: Kora gyermekkori intervenció területén pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak**
2. **A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: szakvizsgázott pedagógus kora gyermekkori intervenció szakterületen**
3. **A szakirányú továbbképzés besorolása:**

képzési terület szerinti besorolása: pedagógusképzési képzési terület

a végzettségi szint besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 5A
- ISCED 2011 szerint: 6
- az európai keretrendszer szerint: EKKR 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: MKKR 6

a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 142
- ISCED-F 2013 szerint: 0111

4. **A felvétel feltétele(i):** csecsemő- és kisgyermeknevelő alapszakon szerzett szakképzettség és/vagy óvodapedagógus alapképzésben, illetve óvodapedagógus főiskolai képzésben szerzett szakképzettség, min. 3 év szakmai gyakorlat
5. **A képzési idő félévekben meghatározva:** 4 félév
6. **A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
7. **A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):**

7.1. **A képzés célja:** az iskoláskor előtti gyermekekkel foglalkozó szakemberek felkészültségének növelése a családpolitika, a családi életre nevelés, a kisgyermek napközbeni ellátása és a kora gyermekkori intervencióban érintett szakemberek együttműködése területén. Kiemelten hangsúlyos a családdal kapcsolatos szemlélet formálása, a családi szféra társadalmi jelentőségének és prevencióban betöltött szerepének tudatosítása, továbbá a családok támogatása a családtámogatási és gyermeknevelést segítő lehetőségekről. Cél, hogy résztvevők – saját kompetenciahatáraik betartásával – minél korábbi életkorban felismerjék az eltérő, megkésett fejlődést, tudják hová kell a gyermeket irányítani, megismerjék a különböző szakterületekhez tartozó kora gyermekkori intervencióval foglalkozó szakemberek intézményen belüli és ágazatközi kooperációban történő együttműködését, az interdiszciplináris team tevékenységét, a szabályozott továbbküldési utakat, képesek legyenek a szülőkkel és az intervencióban érintett minden szereplővel hatékonyan kommunikálni.

A pedagógus szakvizsgára felkészítő képzés célja a pedagógusképzésben szerzett ismeretekre és a köznevelésben, napközbeni gyermekellátásban szerzett tapasztalatokra épülően a köznevelés és a napközbeni gyermekellátás rendszerének, intézményrendszerének működésével, hatékony irányításával, fejlesztésével, az oktatás-nevelés-gondozás szabályozásának új követelményeivel és

azok gyakorlati alkalmazásával, a pedagógus tevékenységével és az egyéni sajátosságokra érzékeny személyiségformálással kapcsolatos új ismeretek és kompetenciák fejlesztése a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének támogatása érdekében.

7.2. Szakmai kompetenciák:

A kora gyermekkori intervenció szakterület kompetenciái:

Tudás:

- érti a családi életben végbemenő változásokat
- tisztában van a család prevencióban betöltött szerepével
- tájékozott az aktuális családpolitikai irányelvekről és szabályozásról
- naprakészen ismeri a családtámogatási rendszer működését
- tájékozott a kora gyermekkori intervenció ellátórendszerében, annak felépítésében, szabályozásában, finanszírozásában, működésében, az egyes elemek kapcsolódásaiban és kompetenciahatáraiban, valamint ismeri a továbbküldési, jelzési utakat
- tisztában van a gyermeki személyiség megismerésének pedagógiai módszereivel
- tisztában van az atipikus fejlődésmenttel
- tisztában van a pedagógiai tanácsadás alapelveivel, módszereivel, hatásmechanizmusával és etikai szabályaival
- ismeri a kora gyermekkori intervencióhoz kapcsolódó etikai szabályokat

Képességek:

- képes a családra mint erőforrásra tekinteni
- szakszerűen alkalmazza a gyermeki személyiség megismerésének pedagógiai módszereit
- felismeri a tipikustól eltérő fejlődésmentet
- képes a családok bevonására
- képes a non-direktív pedagógiai tanácsadásra
- együtt tud működni a szülőkkel és a kora gyermekkori intervencióban érintett szakemberekkel
- képes a különböző szereplőkkel történő, előrevivő kommunikációra
- az interdiszciplináris team tagjaként kompetenciájának megfelelően és hatékonyan működik közre
- intézményében képes a kora gyermekkori intervencióval kapcsolatos feladatok koordinálására

Attitűd:

- elfogadja a családok és a családi nevelés sokféleségét
- érzékenyen és adaptívan reagál a családok életében és a nevelésben jelentkező problémákra
- nyitott az interdiszciplináris team-munkára
- pedagógiai tanácsadói tevékenységében non-direktivitás jellemzi
- kommunikációja empátikus, elfogadó és hiteles

Autonómia és felelősség:

- felelős a rászoruló gyermek és családok ellátórendszerbe való kerüléséért
- autonóm döntéseit kompetenciahatárait szem előtt tartva, felelősen vállalja
- felelősséget vállal a gyerekek és a családok adataival, állapotával kapcsolatos bizalmas információk kezeléséért

A pedagógus szakvizsga kompetenciái:

Tudás:

- Tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legfontosabb és aktuális kutatási eredményeivel
- Ismeri szaktudománya, a neveléstudomány, a pszichológia és a szakmódszertan – pedagógiai munkája szempontjából releváns – eredményeit, összefüggéseit, különös tekintettel az önszabályozó tanulás, a differenciált fejlesztés, az adaptív nevelés-tanítás, az esélyteremtés és az együttnevelés legújabb pedagógiai megoldásaira.
- Ismeri a reflektív gyakorlat önfejlesztésben betöltött szerepét, hatékony alkalmazásának eszközeit, eljárásait.
- Rendelkezik a pedagógiai folyamatok tervezéséhez, szervezéséhez és értékeléséhez szükséges elméleti és módszertani ismeretekkel, beleértve a terület legújabb eredményeit is.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, ismeri a közneveléssel, a kora gyerekkori neveléssel és intervencióval foglalkozó rendszerek fejlesztésének európai és világtendenciáit.
- Érti a korszerű információs és infokommunikációs eszközök pedagógiai alkalmazásának fontosságát, ismeri és aktívan használja a modern kommunikáció tereit, önfejlesztést támogató lehetőségeit.
- Érti és használja a neveléstudomány szaknyelvét.
- Ismeri a pedagógusitevékenységét meghatározó jogi és szakmai dokumentumok strukturális és tartalmi követelményeit.
- Ismeri szaktudományában, valamint a neveléstudományban és társtudományában a megismerés alapelveit, a problémákhoz kötődő feltáró vizsgálatok módszereit.
- Ismeri a gyerekekkel, tanulókkal végzett vizsgálatok, kutatások etikai alapelveit.
- Rendelkezik a szakmai fejlesztések előkészítéséhez, lebonyolításához szükséges ismeretekkel.

Képesség:

- Képes értelmezni, saját és intézménye pedagógiai gyakorlatának fejlesztéséhez felhasználni szaktudományának, a neveléstudománynak és társtudományainak új eredményeit.
- Képes a pedagógiai jelenségek és problémák saját intézményi kontextust is figyelembe vevő kritikus, többszempontú elemzésére.
- Képes pedagógiai tevékenységére és annak eredményeire adekvát és differenciált szakmai szempontok mentén reflektálni, szakmai fejlődését irányítani.
- Képes pedagógus-szerepének, feladatainak és szerepvállalásának újrafogalmazására a folyton változó környezetben.
- Képes alkalmazni a szakemberek együttműködésének eredményes módjait, lehetőségeit.
- Képes a főbb infokommunikációs technológiák és funkciók magabiztos használatára, hatékony alkalmazására.
- Képes problémára orientált, helyi szintű feltáró vizsgálat tervezésére és lebonyolítására.
- Képes a feltáró vizsgálat adatainak elemzésére, eredményeinek értelmezésére a tanítás-nevelés-gondozás hatékonyabbá tétele, önmaga és mások pedagógiai tevékenységének fejlesztése, valamint az intézményfejlesztés érdekében.
- képes gondolatait koherensen megfogalmazni, képes a szakmai terminológia használatára és rövidebb terjedelmű publikációk elkészítésére, előadások megtartására
- A tanulás, fejlődés sajátosságainak ismerete alapján képes az adott gyermeki, tanulói sajátosságok figyelembevételével megfelelő oktatási-nevelési-gondozási feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási és fejlődési utak támogatására.
- Képes szakmáját meghatározó dokumentumokat értelmezni.
- Képes az intézmény szervezeti működésének kritikai elemzésére.
- Képes szakmai közösségeiben az együttműködő tanulásra, fejlesztésre.

Attitűd:

- Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembevételét, és magáévá teszi a méltányosság szemléletét.

- Törekszik a széles körű szakmai együttműködésre, a problémahelyzetek nyitott és elemző megközelítésére.
- Szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett a tényeken alapuló szakmai elemzések iránt.
- Szakmai felkészültsége és tevékenysége fejlesztése érdekében igénye van a folyamatos önreflexióra, a szakmai önfejlesztésre és megújulásra.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére.
- Nyitott a tudásmegosztáson alapuló közösségi/szervezeti tanulás iránt, részt vesz a szakmai szervezetek, csoportok tevékenységében
- Elkötelezett intézményének, szakmai közösségének folyamatos fejlesztése mellett. Motivált, kezdeményező innovatív fejlesztésekben, kezdeményező szerepet vállal intézményében.

Autonómia és felelőssége:

- Reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben; saját tevékenységeiben, döntéseiben a szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

8.1. Családi nevelés támogatása ismeretkör: 8 kredit

Családpolitika és gyermekvállalás. A kisgyermek napközbeni ellátása a családtámogatás rendszerében. A család mint erőforrás a prevencióban és az intervencióban.

8.2. Atipikus fejlődés felismerése ismeretkör: 8 kredit

A gyermeki személyiség komplex megismerésének módszerei. A tipikustól eltérő fejlődésmenet jeleinek felismerése és a pedagógiai tennivalók.

8.3. A kora gyermekkori intervenció ellátórendszere ismeretkör: 12 kredit

Az ellátórendszer felépítése, szabályozása, finanszírozása, működése.

8.4. Ágazatközi együttműködés a kora gyermekkori intervencióban ismeretkör 15 kredit

A kora gyermekkori intervencióban érintett szakterületek és feladataik. Szabályozott továbbküldési utak. Az ágazatközi együttműködés megvalósulása. Jogi aspektusok, szakmai dimenziók és kommunikációs jellemzők. A kompetenciahatárok kérdésköre.

8.5. Pedagógiai tanácsadás ismeretkör: 12 kredit

A pedagógiai tanácsadás alapelvei, módszerei, hatásmechanizmusa és etikai szabályai. A non-direktív pedagógiai tanácsadói tevékenység gyakorlata.

8.6. Pedagógus szakvizsgára felkészítő képzés kötelező ismeretkörök: összesen 55 kredit

8.7. Közigazgatási vezetési ismeretek (4 kredit): Magyarország alkotmányos alapjai, a közigazgatás felépítése és működése, alapvető államháztartási ismeretek, a közigazgatási eljárás szabályai az oktatáshoz-neveléshez-gyermekellátáshoz kapcsolódó ügyekben,

- 8.8. *A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet (4 kredit):* a köznevelési intézmények működése és annak jogi szabályozása, szervezeti kultúra, az intézmény vezetése, intézményszintű tervezés, információáramlás, kommunikáció; innováció és szervezetfejlesztés, az intézmény képezésének tudatos alakítása. Az intézmény és környezete: fenntartói jogok és kötelezettségek, (kis)térségi, szakmaközi együttműködés lehetőségei és keretei, a családdal való kapcsolattartás való együttműködés és intézményes formái;
- 8.9. *A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága (6 kredit):* az eredményesség-hatékonyság-sikeresség mutatói, mérési lehetőségei; mérési-értékelés-ellenőrzési folyamatok a köznevelésben-gyermekellátásban, a pedagógusi munka értékelése, a gyermekek-tanulók fejlődésének, tanulásának nyomon követése és értékelése; a minőségfejlesztés módszerei; a pedagógusi, tanuló és szülői szerveződések; szervezeti tanulás. *Az integráció és szegregáció kérdései:* hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség elve, fenntartói megoldások az integrációra, szektorközi együttműködés.
- 8.10. *A pedagógus a nevelési-oktatási intézményben (18 kredit):* a pedagógus szerepei, munkatevékenységei; pedagógiai folyamat tervezése, az intézményi feladatok megszervezése, szakmai együttműködés; szakmai önismeret és önreflexió a pedagógiai gyakorlatban; a pedagógusok mentálhigiénéje, konfliktusok és kezelésük; a pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák; feltáró vizsgálatok tervezése, módszerei.
- 8.11. *Speciális nevelési feladatok (21 kredit):* Az integráció és szegregáció, az inkluzív nevelés kérdései, feltételei. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek. A hátrányos helyzetű gyermekek. Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné, drogmegelőzés. Multikulturális nevelés. Az élethosszig tartó tanulás, felnőttoktatás.
- 8.12. *Szabadon választható tárgyak (2 kredit)*
- 8.13. **Szakedolgozat: 10 kredit**